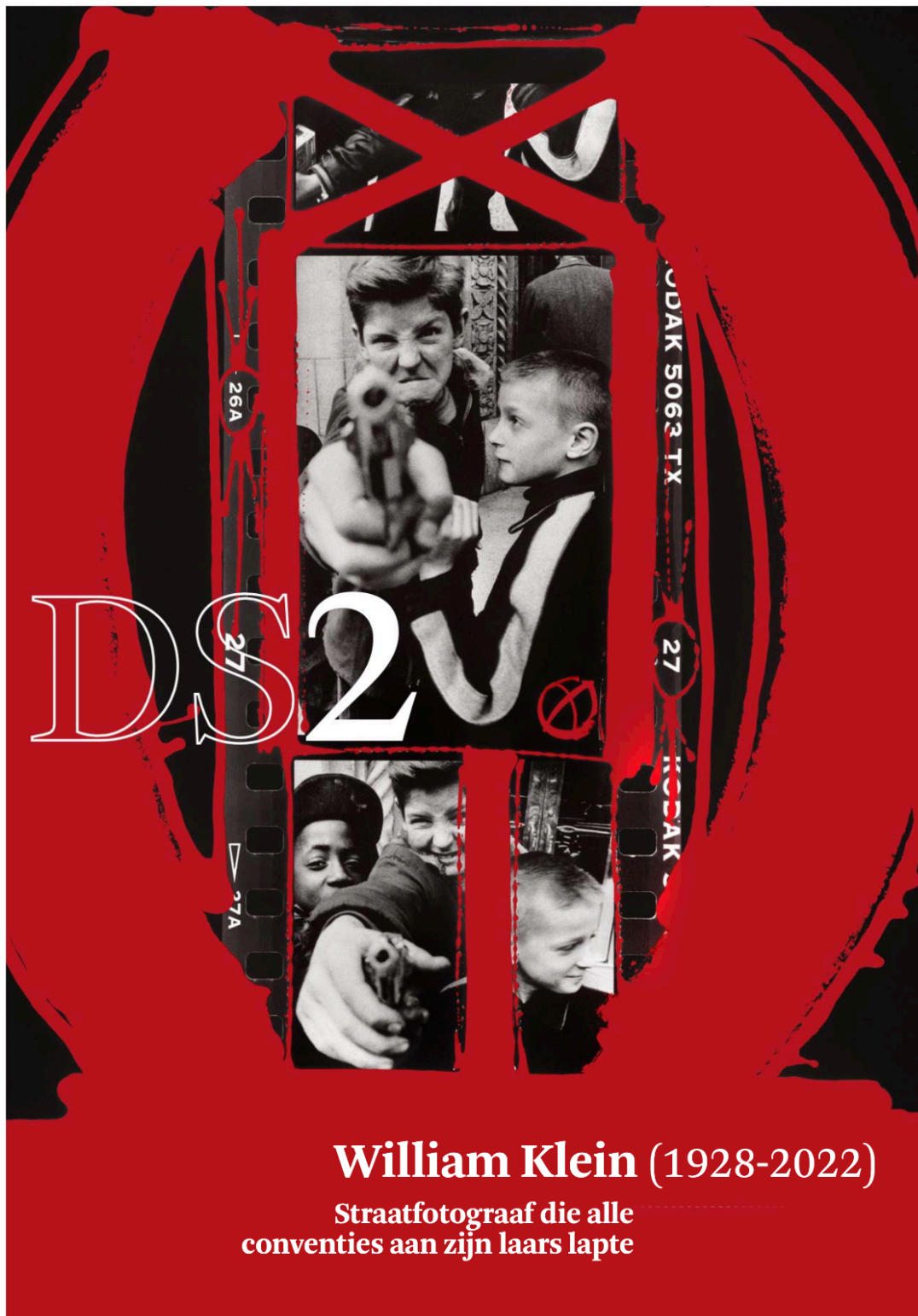

WILLIAM KLEIN (1928 - 2022)

'William Klein: Straatfotograaf die alle conventies aan zijn laars lapte' by Stefan Vanthuyne, on September 13th 2022
in De Standaard, p. 4 - 5

DE STANDAARD DINSDAG 13 SEPTEMBER 2022

postuum William Klein (1928-2022) · Fotograaf

De pientere knul met de pretoogjes

William Klein was schilder en filmmaker. Maar het was vooral als fotograaf dat hij zijn stempel drukte. In zijn modeshoots, maar vooral op de straat voorzag hij het medium van een ongeziene shot energie.

Gisteren sloot in het International Center of Photography in New York *William Klein: YES; Photographs, Paintings, Films, 1948-2013*, een omvangrijke overzichtstentoonstelling die, zoals de titel al meegeeft, het hele spectrum wilde laten zien van de kunstenaar die veel meer was dan een straatfotograaf, hetgeen waarvoor hij allicht het meeste

bekendheid genoot. Twee dagen eerder, op zaterdag 10 september, overleed Klein, op 96-jarige leeftijd.

Amerikaans leger

William Klein leefde zowat zijn hele leven in Parijs, maar hij werd geboren in New York in 1928. Klein was een schrandere kereltje, dat op zijn twaalfde al

bioscopen afschuimde en verdwaalde in het Museum of Modern Art. Hij maakte zijn middelbare school af op zijn veertien en schreef zich in aan de City College of New York om er sociologie te studeren. In 1946 sloot hij zich aan bij het Amerikaanse leger en werd hij in Duitsland en Frankrijk gestationeerd, waar hij zou blijven na zijn ontslag.

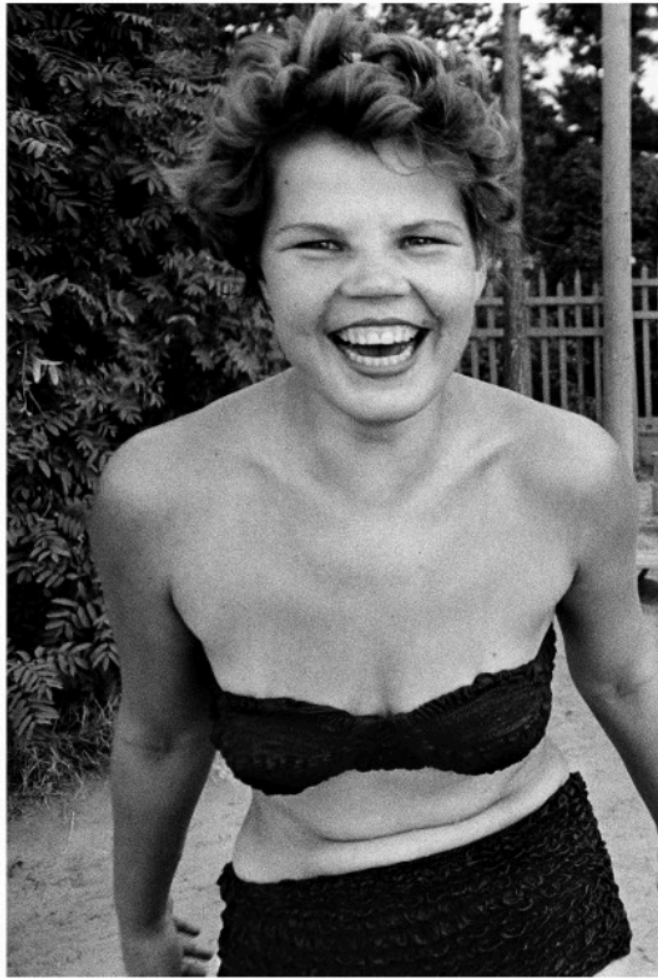
Vogue

In 1948 kreeg hij de kans om zich in te schrijven aan de Sorbonne in Parijs. Klein studeerde bij de Franse kunstschilder en beeldhouwer Fernand Léger. Die moedigde hem aan om met nieuwe media te experimenteren, zoals fotografie en film. Klein bleef echter abstract schilderen en kon in 1952 zijn werk tentoonstellen in Milaan. Toen een architect hem vroeg om zijn abstracte panelen te bewerken voor een draaibare scheidingswand in een appartement, fotografeerde hij ze terwijl zijn vrouw ze liet draaien. Klein vond de waas die ze teweegbrachten zo fascinerend, dat hij meteen fotogrammen begon te maken.

Kleins schilderijen trokken de

De vitaliteit en het enthousiasme in de blik van William Klein zijn niet te negeren (foto uit de jaren 90). © Gamma-Rapho via Getty Images

Bikini, Moscow (1959). © Courtesy Polka Galerie, Paris

De beelden van Klein
waren ruw, korrelig
en barstensvol
energie

aandacht van Alexander Liberman, redacteur bij het Amerikaanse *Vogue* en zelf ook schilder. Liberman nodigde Klein uit om voor *Vogue* te komen fotograferen. Ongetraind als fotograaf, kreeg hij er alle ruimte om te experimenteren. Klein verplaatste de mooie modebeelden die hij kende naar de straat en deed er

zijn dynamische ding mee. Hij gebruikte spiegels, speelde met diepte en contrasten. De fashion-foto's van Klein waren strak, spannend en bruisten van het leven in de grootstad.

De terugkeer van Klein naar New York, na acht jaar weg te zijn geweest, was niet zonder gevolg. Het was alsof hij in een nieuwe

wereld belandde. 'Ik kende de stad, maar ze stond nu in een ander licht', liet hij ooit optekenen. 'Alle bezienswaardigheden en geluiden die ik had gemist of was vergeten of zelfs nooit had gekend, ontroerden me plotseling heel erg.' Klein trok de New Yorkse straten op en begon als een bezetene met zijn wijde lens te foto-

graferen. Daarbij lapte hij alle bestaande conventies van wat als goede fotografie werd beschouwd aan zijn laars. De beelden van Klein waren ruw, korrelig en barstensvol energie. Hij ontwikkelde zijn negatieven 's nachts en gebruikte de Photostat op de kantoren van *Vogue* om fotokopieën te maken voor de maquette van *Life is good & good for you in New York: trance witness revels*, zijn even baanbrekende boek uit 1956.

Achterbuurt

Niemand in Amerika wilde het boek uitgeven. Dat de foto's New York toonden als een achterbuurt, zei een uitgever. Dat New York een achterbuurt wás, antwoordde Klein stoutmoedig. In 1956 werd het in Parijs uitgege-

Klein studeerde bij de Franse kunstschilder en beeldhouwer Fernand Léger

ven door Chris Marker. In de jaren 60 zou Klein nog boeken met straatbeelden maken in Rome, Moskou en Tokio. In de jaren zestig maakte hij ook films. In *Who are you, Polly Maggoo?* uit 1966 tekende Klein een sarcastische karikatuur van de modewereld, die hij onecht vond. De film kostte hem zijn contract met *Vogue*.

In de zomer 2013, het jaar dat Klein 85 werd, maakte hij nog nieuw werk in New York: hij legde er het exuberante leven in Brooklyn vast. In zekere zin was daarmee de cirkel ook rond. Wie Klein de afgelopen tien jaar zag, op foto's of in video-interviews, kon ze niet negeren: de vitaliteit en het enthousiasme in zijn blik. Klein bleef altijd de pientere knul met de pretoogjes.

Stefan Vanthuyne